

IZJEMNA OSVEŽITEV MED NAŠIMI UČBENIKI

MILA VLAŠIĆ-GVOZDIĆ: SRBOHRVATSKA VADNICA ZA 6. RAZRED OSNOVNE ŠOLE

Pri založbi Mladinska knjiga je izšel prvi zvezek težko pričakovane Srbohrvatske vadnice za 6. razred, ki jo je napisala Mila Vlašić-Gvozdićeva, sodelavka pedagoške akademije v Ljubljani. Prvi zvezek zato, da so si šole že med letošnjim šolskim letom pomagale z njim, medtem ko bo celotna knjiga izšla do začetka prihodnjega šolskega leta in bo ta zvezek njen sestavni del.

Knjižico je zelo prikupno ilustrirala akademska slikarka Roža Piščančeva, tekste je akcentuiral prof. Dinko Vukelić: za odlično tehatično izvedbo pa je poskrbela Edita Kobe. Za poživitev pouka so v učbeniku tudi note, in sicer na besedila avtorice same, ki je hkrati pesnica. Pesmi je uglasbil prof. Jakob Segula in so bile že objavljene v Grlici.

Metoda, ki jo je v svoji lastni učni praksi izoblikovala Mila V. Gvozdićeva za pouk srbohrvaščine na slovenskih šolah, je popolnoma izvirna in jo že vrsto let uspešno uporabljajo vsi, ki so se zanje ogreli, bodi med študijem na PA, bodi na seminarjih, ki jih je organizirala pedagoška služba v Ljubljani. Pri delu so si doslej pomagali s ciklostirano brošuro (Metodične enote za pouk srbohrvatskega jezika, PA, Ljubljana, 1967), ki pa ni imela tolikšne narlake, da bi jo mogli dobiti v roke tudi učenci. Zaradi pomanjkanja teh brošur so se nekje na Gorenjskem celo na svojo pest — brez vednosti avtorice — lotili razmnoževanja učbenika v nekoliko spremenjeni obliki in ga prodajali učencem. Kakorkoli že je plagiatorstvo sramotno, pa je v tem primeru pospešilo redno izdajo učbenika, saj je kriče dokazalo, kako sprejemljiva je učna metoda Mile V. Gvozdićeve in kakšno vrzel mora njena srbohrvatska vadnica za 6. razred izpolniti.

Katere so torej odlike novega učbenika?

Knjiga bo v celoti razdeljena na štiri skupine metodičnih enot, ki jih je skupaj 66, prav toliko kot ur srbohrvaščine, predpisanih za 6. razred. Metodične enote se ravnaajo po šolskem koledarju in zajemajo svo snov, ki jo nakazuje učni načrt.

Prvi zvezek učbenika obsega prvi dve skupini metodičnih enot, skupno 23. Prva skupina ima namen seznaniti učence z nekaterimi bistvenimi razlikami med srbohrvatskim in slovenskim jezikom glede na ekavski in ijekavski govor, v drugi pa je sedem enot namenjenih postopnemu obvladovanju cirilice.

Vse metodične enote so med seboj tesno povezane, vendar pa je tudi vsaka zase zaokrožena celota.

Osnovni element metode Mile V. Gvozdićeve so govorne vaje. Njim so namenjene številne ilustracije, od prve strani dalje akcentuirane besede, prikupni kratki teksti v prozi in verzih, vprašanja (*Razgovor*) in slovarček z novimi besedami pri vsaki metodični enoti ter naloge (*Zadaci*), ki se povsem razlikujejo od nalog, kakršne sicer srečujemo po jezikovnih učbenikih. Avtorica v nalogah neprisiljeno vodi ne samo učenca, ampak tudi učitelja, saj svetuje, kdaj uporabiti flanelograf, kdaj gramofon ali magnetofon, kdaj zemljevid, kako naj se učenci uče doma, kakšne govorne vaje naj pripravijo, kaj naj narišejo, kaj dramatizirajo itd.

Vsebina vseh metodičnih enot je zajeta iz življenja, ki je šolarjem blizu: dom, šola, na morju, tavorjenje, na avtobusni in železniški postaji, na pošti, jesen itd. Neopazno postaja vse zahtevnejša, bogati besednj zaklad in se navezuje na znanje, ki si ga učenci pridobivajo pri drugih predmetih (npr. Rodendan republike). Vmes so tudi preproste uganke in pesmi, vse pa je delo avtorice.

Zgradba prvega zvezka srbohrvatske vadnice kaže izredno za-

vetost avtorice za to, da bi učenci sistematično, pa vendarle na pol igraje, prodrli v zakonitosti jezika, ki se ne more šteti k »tujim«, a se od domačega v mnogem razlikuje. Od slovničnih poglavij obravnava le sedanji čas glagolov biti, hti in moči v deveti enoti. Vse drugo, za začetnika potrebno znanje o glasovih, besedah in stavku, si učenci pridobivajo primerjalno s slovenščino oziroma ob množici praktičnih vaj.

Vsaka metodična enota obsega dve strani učbenika, ob koncu pa je dodanih nekaj strani črk (*Slovarica*), ki se lahko izrežejo in uporabijo na flanelografu ali na klopi, kadar je treba utrditi novo črko (latinica, cirilica) ali besedo. Ilustracije, ki zavzemajo najmanj dve petini knjige, so neločljivo povezane s tekstom, so smiselni sestavni del vsake lekcije.

Med govorne vaje šteje avtorica povsem upravičeno tudi branje: skoraj pri vsaki skupini nalog je navodilo: Naučite čitati tekst... Tako svetuje tudi pred

učanjem pesmi na pamet, česar niti vsi učitelji materinščine še ne upoštevajo.

Skoraj vse metodične enote dosejajo razen učnega tudi vzgojni smoter, pa naj gre za odnose med ljudmi ali za ljubezen do domovine.

Srbohrvatska vadnica Mile V. Gvozdićeve, kot se kaže v svojem prvem zvezku, pomeni med našimi učbeniki izjemno osvežitev: dosledno upošteva predpisani učni načrt in didaktična načela, z umetniškim posluhom rešuje metodske probleme pouka določene predmeta v določenem razredu ter polaga trdne temelje nadaljnjemu učenju. Takih učbenikov pa nam nasploh primanjkuje.

Med svojim poklicnim delom imam dostikrat priložnost videti uspeh učiteljev, ki poučujejo po metodi Mile V. Gvozdićeve. Zato si želim, da bi njen celotni učbenik zares izšel jeseni o pravem času, ker sem prepričana, da je sposoben zagotoviti kar najboljši pouk.

PETRA DOBRILOVA,
pedagoška svetovalka